

VENDIM
Nr.6, datë 7.3.2011

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	Anëtar i	“	“
Xhezair Zaganjori	Anëtar i	“	“
Petrit Plloçi	Anëtar i	“	“
Vitore Tusha	Anëtare e	“	“
Sokol Sadushi	Anëtar i	“	“
Sokol Berberi	Anëtar i	“	“
Admir Thanza	Anëtar i	“	“
Altina Xhoxhaj	Anëtare e	“	“

me sekretare Blerina Çinari, në datë 12.10.2010, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.17/3 Akti që i përket:

KËRKUES: Veiz Abazi

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. Zyra e shërbimit përmbartimor Mat, në mungesë.
2. Zyra e regjistrimit të pasurive të paluajtshme Mat, në mungesë.

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor, si rezultat i mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr.305, datë 28.6.2007 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Mat.

BAZA LIGJORE: Nenet 131/f dhe 142/3 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes, Altina Xhoxhaj; kërkuesin, që kërkoi pranimin e kërkesës dhe, pasi shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Me vendimin nr.4, datë 5.1.1991 të Këshillit Popullor (KP) të Qytetit të Burrelit, kërkuesit Veiz Abazi i është miratuar leja për ndërtimin e një shtëpie në një zonë pranë stadiumit të qytetit. Duke qenë se kërkuesi nuk ka mundur të ndërtojë në këtë zonë, për shkak të mosmarrëveshjeve me ish-pronarët e truallit, ai ka ndërtuar, bazuar në vendimin e mësipërm të KP-së, në një truall pranë shkollës 8-vjeçare të qytetit.

Në vitin 1993 kërkuesi i është drejtuar me kërkesë zyrës së hipotekës Mat për regjistrimin e kësaj pasurie. Kjo zyrë, me plotësimin e dokumentacionit nga ana e kërkuesit, ka kryer regjistrimin e kësaj pasurie në regjistrin hipotekor me nr.105 regjistri, datë 31.12.1993, që figuron dhe si regjistrimi fillestar i kësaj pasurie.

Pas vitit 1994, me hedhjen e të gjitha regjistrimeve të pasurive në sistemin përkatës, zyra e regjistrimit të pasurive të paluajtshme (ZRPP) Mat ka kryer edhe regjistrimin e pasurisë së kërkuesit dhe ai është pajisur me një vërtetim të ri hipotekor me nr.105 regjistri, nr.pasurie 6/78, zona kadastrale 1326, vol.16, faqe 86.

Në vitin 2001 kërkuesi ka dashur të shesë pasurinë e tij dhe për këtë qëllim i është drejtuar ZRPP-së Mat për t'u pajisur me vërtetimin e kësaj pasurie për efekt shitjeje. Me pretendimin se dokumentet në dosjen e regjistrimit nuk janë të plota, pasi mungon leja e ndërtimit origjinale dhe planvendosja, kërkuesit nuk i është lëshuar vërtetimi i pronësisë.

Në këto rrethana kërkuesi i është drejtuar me padi Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Mat, e cila, përfundimisht, me vendimin nr.305, datë 28.6.2007, ka vendosur pranimin e padisë, duke detyruar ZRPP-në Mat të lëshojë vërtetimin e pronësisë për efekt shitjeje të pasurisë së kërkuesit. Ky vendim ka marrë formë të prerë.

Me vendimin nr.41, datë 7.9.2007 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Mat, është lëshuar urdhri i ekzekutimit për vendimin nr.305, datë 28.6.2007.

Në datën 11.9.2007, pranë zyrës së përbarimit Mat është regjistruar dosja përbarimore me kreditor kërkuesin.

Me shkresën nr.196-17, datë 11.9.2007, zyra e përbarimit Mat i ka dërguar ZRPP-së Mat lajmërim për ekzekutimin vullnetar të vendimit nr.305, datë 28.06.2007.

Me urdhrin nr.642, datë 20.9.2007, Zyra e Përbarimit Mat ka urdhëruar ekzekutimin e detyrueshëm të vendimit nr.305, datë 28.6.2007.

Me vendimin nr.746, datë 9.10.2007 të Zyrës së Përbarimit Mat, regjistruesi i ZRPP-së Mat është gjobitur me 50 000 lekë gjobë për mosekzekutimin e vendimit të formës së prerë të gjykatës.

Meqënëse nga ana e regjistruesit është refuzuar përsëri ekzekutimi i titullit ekzekutiv, me pretendimin se dokumentacioni i titullit të pronësisë së kërkuesit Veiz Abazi është i parregullt dhe i pambështetur në ligj, zyra e përbarimit ka bërë ndaj tij kallëzim penal pranë Prokurorisë së Rrethit Mat, për kryerjen e veprës penale të pengimit të ekzekutimit të vendimit të gjykatës, parashikuar nga neni 320 i Kodit Penal.

Megjithatë, edhe pas kryerjes së këtyre veprimeve nga zyra e përbarimit, kjo e fundit nuk ka mundur të ekzekutojë urdhrin e ekzekutimit nr.41, datë 7.9.2007.

Me kërkesën datë 6.4.2010, **kërkuesi Veiz Abazi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata), duke kërkuar prej saj të konstatojë cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, si pasojë e mosekzekutimit të vendimit të formës së prerë nr.305, datë 28.6.2007 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Mat, me të cilin është vendosur pranimi i padisë së kërkuesit, duke u detyruar ZRPP-ja Mat të lëshojë vërtetimin e pronësisë për efekt shitjeje të pasurisë së tij.

Subjekti i interesuar, ZRPP-ja Mat, ka paraqitur parashtrime me shkrim përpara Gjykatës, në të cilat pretendon:

- Regjistrimi i kërkuesit ka mungesa në dokumentacion dhe për pajisjen me vërtetim pronësie ai duhet të aplikojë pranë ZRPP-së Mat për regjistrimin e titullit të pronësisë që pretendon.

- Dokumentacioni, me anë të të cilit është kryer regjistrimi, përbëhet nga vendimi nr.4/1991 i KP-së rrethit Burrel, planimetria dhe preventivi i banesës, në një kohë kur në pasurinë e lartpërmendur mungon dokumentacioni ligjor që vërteton marrëdhëniet me truallin, si dhe mungon planvendosja që shoqëron vendimin për leje ndërtimi (kërkesa këto që e bëjnë titullin e pronësisë të regjistrueshëm).

- Pasuritë e zonës kadastrale 1326 të qytetit të Burrelit janë afishuar pranë ZRPP-së Mat nga data 14.9.2006 – 14.12.2006, por nga ky shtetas nuk ka patur interesim për sqarimin e gjendjes juridike të pronës së pretenduar prej tij.

- Seksioni i urbanistikës pranë bashkisë Burrel ka bërë me dije se kjo pasuri është në kundërshtim me planin rregullues të qytetit, pasi Veiz Abazi e ka ndërtuar banesën e tij në territorin sportiv të shkollës “Ilia Qiqi”, por pa u pajisur më parë me leje sheshi dhe pa leje ndërtimi.

- ZRPP-ja Mat, bazuar në urdhrin e përbashkët të Ministrisë së Drejtësisë, Ministrisë së Bujqësisë e Ushqimit dhe Zyrës Qendrore të Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme (ZQRPP), nuk mund të lëshojë vërtetim pronësie për pasuritë që nuk janë futur në sistemin e ri të regjistrimit të pasurive të paluajtshme.

- Kërkuesi Veiz Abazi, përpara se të kërkojë pajisjen me vërtetim pronësie, duhet të aplikojë pranë ZRPP-së Mat për regjistrimin e titullit të pronësisë që ai posedon dhe pas këtij aplikimi kjo zyrë do të veprojë sipas rregullimeve ligjore përkatëse.

II

1. *Lidhur me pretendimin për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt gjyqësor për shkak të mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë brenda një afati të arsyeshëm*

Gjykata ka theksuar se e drejta për të kërkuar ekzekutimin brenda një afati të arsyeshëm të një

vendimi gjyqësor të formës së prerë është pjesë përbërëse e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë dhe nenit 6/1 të Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut (KEDNJ) (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.6 datë 31.3.2006; nr.9, datë 1.4.2009; nr.21, datë 21.7.2009; nr.8, datë 23.3.2010; nr.35, datë 27.10.2010*). Parimet kushtetuese lidhur me procesin e rregullt ligjor dhe detyrimi për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, të përcaktuara në nenet 42 dhe 142/3 të Kushtetutës dhe në nenin 6 të KEDNJ-së nënvizojnë faktin se çdo qytetar, i cili i drejtohet një gjykate kompetente për realizimin e një të drejte, nuk mund të presë pa kufi për realizimin e saj. Ekzekutimi i vendimit gjyqësor të formës së prerë përbën një element thelbësor të shtetit të së drejtës dhe të vetë nocionit të gjykimit të drejtë. Asnjë organ shtetëror nuk mund të vërë në diskutim drejtësinë e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Çdo organ shtetëror detyrohet të marrë masat përkatëse për zbatimin e tyre (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.9, datë 2.4.2003; nr.11, datë 10.3.2003; nr.8, datë 23.3.2010*).

Gjykata ka pranuar se ekzekutimi i vendimit të formës së prerë të gjykatës konsiderohet si faza përfundimtare e realizimit të një të drejte të fituar gjyqësisht. Vetëm pas realizimit të kësaj faze mund të konsiderohet se individ i ka vendosur plotësisht në vend të drejtën e tij të fituar. Në raste të tilla procesi i vendosjes në vend të një të drejte të shkelur përfshin jo vetëm vendimmarrjen e gjykatave, por edhe mënyrën e kryerjes së veprimeve konkrete të organeve përgjegjëse të ngarkuara me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Pa dyshim që një vonesë në ekzekutimin e një vendimi mund të justifikohet në rrethana të veçanta, por vonesa nuk mund të jetë deri në atë shkallë sa të dëmtojë thelbin e së drejtës (*shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.43, datë 19.12.2007; nr.6, datë 04.3.2010; nr.35, datë 27.10.2010*).

GJEDNJ-ja ka theksuar se parimet lidhur me procesin e rregullt ligjor dhe detyrimin për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, janë të një rëndësie akoma më të madhe në kontekstin e procedurave administrative që kanë të bëjnë me një mosmarrëveshje, rezultati i së cilës është vendimtar për të drejtat civile të kërkuesit. Mbrojtja efektive e një pale në procedura të tilla dhe rikthimi i ligjshmërisë nënkupton një detyrim për autoritetet administrative të zbatojnë vendimet e gjykatës. Në lidhje me këtë Gjykata vëren se autoritetet administrative përbëjnë një element të shtetit të së drejtës dhe, si pasojë, interesat e tyre përputhen me nevojat për administrimin e mirë të drejtësisë. Nëse autoritetet administrative refuzojnë ose nuk zbatojnë këto vendime, ose thjesht vonojnë ta bëjnë këtë, garancitë e nenit 6, që gëzojnë palët gjatë fazës së gjykimit, e humbasin qëllimin e tyre (*shih vendimet e GJEDNJ-së datë 19.3.1997 në çështjen Hornsby v. Greece (1), § 41; datë 27.5.2004, në çështjen Metaxas v. Greece*).

Gjykata, mbështetur në jurisprudencën e GJEDNJ-së, ka theksuar se kohëzgjatja e arsyeshme e procedimeve duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të çështjes dhe duke marrë në konsideratë kompleksitetin e saj, sjelljen e kërkuesit dhe sjelljen e autoriteteve publike. Për vlerësimin e kompleksitetit të procedimeve duhet të kenë rëndësi të gjitha aspektet e çështjes, përfshi objektin e çështjes, faktet e kundërshtuara, volumnin e provave shkresore.

Në lidhje me sjelljen (veprimet) e kërkuesit, rezulton se ai ka vepruar në përputhje me të drejtat e tij procedurale, duke shteruar mjetet ligjore në dispozicion për rivendosjen e së drejtës të cenuar. Kërkuesi rezulton t'i jetë drejtuar disa herë si ZRPP-së Mat, me kërkesë për regjistrimin e pasurisë së tij, bashkisë Burrel, si dhe institucioneve të Avokatit të Popullit, Presidentit të Republikës, Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, Këshillit të Ministrave, ZQRPP-së etj. Pasi është pajisur me një vendim të formës së prerë të gjykatës, të ekzekutueshëm, në favor të tij, ai i është drejtuar zyrës së përmbarimit Mat për të siguruar ekzekutimin e këtij vendimi.

Përsa i përket sjelljes së autoriteteve, rezulton se zyra e përmbarimit Mat ka kryer të gjitha veprimet që i lejon ligji, për të ekzekutuar vendimin e formës së prerë të gjykatës. Fillimisht, në datë 11.9.2007, në përputhje me dispozitat procedurale të Kodit të Procedurës Civile, ajo ka kërkuar ekzekutimin vullnetar dhe më pas, në datë 20.09.2007, ka urdhëruar ekzekutimin e detyrueshëm të vendimit të gjykatës. Duke qenë se nuk ka arritur ekzekutimin e këtij vendimi, në datë 9.10.2007, ka zbatuar sanksione ndaj debitorit (regjistruesi i ZRPP-së Mat), bazuar në nenin 606 të Kodit të Procedurës Civile. Meqenëse nga ana e debitorit përsëri është refuzuar ekzekutimi i titullit ekzekutiv, në datë 18.12.2007 është bërë kallzim penal kundër këtij funksionari, pranë Prokurorisë së Rrethit Mat, për kryerjen e veprës penale të pengimit të ekzekutimit të vendimit të gjykatës. Kjo zyrë, edhe

pse ka ndjekur procedurën ligjore, nuk ka mundur të ekzekutojë urdhrin e ekzekutimit nr.41, datë 7.9.2007.

Përsa i përket periudhës që duhet marrë në konsideratë, rezulton se vendimi i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Mat nr.305, datë 28.6.2007 ka marrë formë të prerë më 24.7.2007, kurse në datë 7.9.2007 është lëshuar urdhri i ekzekutimit të këtij vendimi (vendimi nr.41 i po kësaj gjykate). Në datë 11.9.2007 zyra e përmbartimit Mat ka filluar veprimet përmbartimore për ekzekutimin e vendimit të formës së prerë të gjykatës. Kjo periudhë fillon në momentin e lëshimit të urdhrin të ekzekutimit (2007) dhe, duke qenë se pas tre vjetësh ky vendim nuk është ekzekutuar ende, si dhe duke patur parasysh objektin e ekzekutimit, ajo duhet konsideruar relativisht e gjatë.

Përsa i përket sjelljes së debitorit, ZRPP-së Mat, nga kjo e fundit pretendohet se regjistrimi i kërkuar ka mungesë në dokumentacion dhe për pajisjen me vërtetim pronësie ai duhet të aplikojë pranë ZRPP-së për regjistrimin e titullit të pronësisë që pretendon, duke depozituar edhe dokumentacionin përkatës që përfshin dhe lejet përkatëse të ndërtimit. Për pajisjen me leje ndërtimi kërkuar duhet t'i drejtohet zyrës së urbanistikës pranë Bashkisë, ndërkohë që kjo e fundit nuk mund ta miratojë këtë leje, me pretendimin se ligjet për urbanistikën përcaktojnë qartë dhe prerë se asnjë organ nuk mund të miratojë shesh dhe leje ndërtimi në zona të përcaktuara në ligjin për urbanistikën, pra zona sportive, social-kulturore, të gjelbërta etj. dhe se të gjitha objektet në zonën ku ndodhet prona e kërkuar ose në zona të ngjashme, janë ndërtime të kundërligjshme (sa më sipër rezulton edhe nga korrespondenca ndërmjet ZRPP-së Mat dhe zyrës së urbanistikës pranë bashkisë Burrel [shkresat nr.101 Prot., datë 17.2.1999; nr.145 Prot., datë 15.4.2002; nr.886/1 Prot., datë 10.12.2007], si dhe korrespondenca ndërmjet bashkisë Burrel dhe Këshillit të Ministrave dhe Presidentit të Republikës, të vënë në lëvizje nga kërkuar [shkresa nr.591, datë 31.10.2001, shkresa nr.1025/3 Prot., datë 14.5.2008]).

Gjykata vëren, gjithashtu, se ZRPP-ja Mat, duke u nisur edhe nga shkresat e shumta që i janë drejtuar asaj, jo vetëm nga zyra e përmbartimit, por edhe institucionet e tjera ku kërkuar ka paraqitur shqetësimet e tij, ka informuar dhe i është drejtuar ZQRP-së, e cila në shkresat e saj nr.3296/1 Prot., datë 23.5.2008 dhe nr.3296/5 Prot., datë 13.11.2008, drejtuar edhe Zyrës së Përmbartimit, shprehet: *“Ekzekutimi i vendimit të gjykatës nr.305 dhe vendimet e Zyrës Përmbartimore Mat do të vinin në kundërshtim me legjislacionin mbi të cilin bazon veprimtarinë e saj ZRPP-ja, pasi veprimet e regjistruar janë kryer në bazë dhe në zbatim të ligjit.”*

Duke patur parasysh rrethanat e kësaj çështjeje dhe veprimet konkrete të institucioneve, për të cilat kanë lindur detyrime nga vendimi i formës së prerë të gjykatës, Gjykata vlerëson se veprimet e zyrës së përmbartimit kanë qenë në përputhje me ligjin. Kjo zyrë ka zbatuar edhe sanksione ligjore ndaj debitorit, por megjithatë nuk ka bërë të mundur realizimin e të drejtës së kërkuar. Përsa i përket debitorit, ZRPP-ja Mat, ai vazhdon të refuzojë ekzekutimin e vendimit të formës së prerë të gjykatës për regjistrimin e pasurisë së kërkuar në regjistrin e pasurive të paluajtshme, duke paraqitur si pengesë ligjore shkresat e dërguara nga zyra e urbanistikës. Edhe pse pretendimet e ngritura nga këto institucione janë të tilla, që duhet të zgjidhen në rrugë gjyqësore, nuk rezulton që ndonjëra nga këto subjekte të ketë ezauruar mjetet ligjore në dispozicion. Subjekti i interesuar, ZRPP-ja Mat, pretendon se vendimi nr.305, datë 28.06.2007 është marrë në mungesë të tij, por nuk rezulton që ta ketë ankimuar këtë vendim pas marrjes dijeni të tij. Me shkresën nr.3296/5 Prot., datë 13.11.2008, ZQRP-ja rekomandon ZRPP-në Mat të bëjë kundërshtimin e veprimeve përmbartimore, bazuar në rregullimet e Kodit të Procedurës Civile, si dhe të vlerësojë ligjshmërimin e regjistrimit të pasurisë 6/78, të regjistruar vol.16, faqe 86, që i përket shtetasit Veiz Abazi. Edhe pas këtij rekomandimi nuk rezulton që subjekti i interesuar ZRPP-ja Mat të ketë proceduar me kundërshtimin në gjykatë të këtyre veprimeve përmbartimore.

Gjykata vëren se bazuar në nenin 6 të ligjit nr.8678, datë 14.5.2001 *“Për organizimin dhe funksionimin e Ministrisë së Drejtësisë”* (i ndryshuar) ky institucion, mes të tjerash, drejton sistemin e ekzekutimit të vendimeve civile dhe të titujve ekzekutivë, si dhe kryen drejtimin metodik të shërbimeve dhe të regjistrimit të pasurive të paluajtshme. Bazuar në nenin 13/c të *“Rregullores së brendshme për organizimin dhe funksionimin e Ministrisë së Drejtësisë”*, institucion i varësisë së Ministrisë së Drejtësisë është edhe Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme. Duke qenë se është detyrë funksionale e organit epror të monitorojë dhe të kontrollojë veprimtarinë e organeve vartëse,

duke marrë masat përkatëse që funksionimi i këtyre të fundit të jetë në përputhje me legjislacionin në fuqi, mosushtimi i këtyre tagrave, për të siguruar që të drejtat e shtetasve të gantantohen ose për të korrigjuar gabimet e organit vartës në bazë të ndërhyrjes vertikale, do të ravijëzohet në një përgjegjësi të organit epror. Për këtë arsye Gjykata e gjen me vend të theksojë domosdoshmërinë e ndërhyrjes së këtij organi për të siguruar që vendimi i gjykatës i formës së prerë të ekzekutohet.

Përsa më sipër, Gjykata vlerëson se organet shtetërore, nëpërmjet sjelljes së tyre, kanë cenuar të drejtën e kërkuesit për një proces të rregullt ligjor, të sanksionuar në nenin 42 të Kushtetutës dhe në nenin 6 të KEDNJ-së, duke i lënë pa efekt këto garanci mbrojtëse.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131, shkronja “f” dhe nenit 134, pika 1, shkronja “g” të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 dhe vijues të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës, duke konstatuar cenimin e së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, si rrjedhojë e moszbatimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr.305, datë 28.6.2007 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Mat.

- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar) Xhezair Zaganjori, Vladimir Kristo, Sokol Sadushi, Vitore Tusha, Petrit Ploçi, Altina Xhoxhaj, Admir Thanza, Sokol Berberi